

ŘEHOLE A ŽIVOT (říjen 2010)

O POKÁNÍ

„Se spásnou pozorností zachovávejte zvláštním způsobem naučení Pánova milovaného učedníka: „Nemilujte svět, ani co je ve světě, neboť kdo je přítelem tohoto světa, stává se nepřítelem Božím.“ (řehTOM IV,11)

***Nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.
(Ř12,2)***

Upevnit své srdce v Bohu (řehTOM I,1) vyžaduje úplnou a bezpodmínečnou lásku ve vztahu k Pánu, což znamená milovat ho celým srdcem, všemi silami (řehTOM I,1).

Taková „charitas“ nás vede k tomu, abychom si zvolili Boha za jediný základ svého života a vzdali se všeho, co se staví proti této lásce nebo ji neupřednostňuje.

Proto IV. kap. řehole prostřednictvím slov sv. Jana (1J 2,15) povzbuzuje terciáře, aby „nemilovali svět, ani to, co je ve světě“ a dále, aby *nenásledovali světské způsoby a nekonali nečestné činnosti* (řehTOM IV,11).

Lidská kultura a civilizace v sobě vždy nese prvky, které se staví proti Bohu nebo narušují i vztah člověka samotného s Bohem. Dábel, „vládce tohoto světa“, láká člověka ke zlému, a ten, poznamenan hříchem a křehkostí, je nakloněn mu podlehnout.

Člověk, který se otevře Bohu a „*upevní v něm své srdce*“, nachází v Bohu samotném sílu odmítnout návrhy zlého. Sám Pán je jeho silou, Pán mu dává schopnost „obrátit se“, změnit svou cestu tak, aby směřovala k Bohu.

V této „božské“ síle vynaloží člověk své úsilí, aby zůstal zakotven láskou v Bohu. Vybírá si být ve vztahu s Bohem, a proto se vzdává zla, světa, d'ábla.

Každá volba znamená nevyhnutelně také odřeknutí se. Kdo si vybere Boha, odříkává se světa, myšlení a jednání „světským“ způsobem, a uskutečňuje tak pokání.

Když mluvíme o pokání, hned vlastně pomyslíme na nějakou formu odřikání: obvykle se vztahuje k jídlu, tedy postu a abstinenci. Ale ve skutečnosti, kdykoliv se v nějakém svém projevu vzdáme zla v konkrétní podobě a zvolíme Boha, jeho Vůli a jeho Slovo, konáme pokání.

***Nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.
(Ř12,2)***

Řehole toto potvrzuje, když se odvolává na slova sv. Jakuba: *kdo chce být přítelem tohoto světa, stává se nepřítelem Božím* (Jk 4,4).

Člověk je poznamenán hříchem a v důsledku toho jeho „svět“, kultura, mentalita a způsoby jsou také nevyhnutelně zasaženy zlem. Člověk nicméně zůstane vždy „obrazem a podobou“ Boha, neztrácí svůj kontakt s dobrem a s Bohem, ale potřebuje spásu. Proto ho Bůh neopouští, dokonce „*Bůh tak miloval svět, že dal svého jediného Syna ... Bůh neposlal svého Syna na svět, aby svět soudil, ale aby skrze něj byl svět spasen*“ (J 3,16-17).

Síla této lásky přemáhá člověka a činí ho schopným, aby také on „upevnil své srdce v Bohu“, tedy aby se obrátil. Svět a lidské dějiny nejsou tedy jen panstvím „vládce tohoto světa“, ale vstupuje do něj síla „Království Božího“ a Boží moc zahajuje boj proti zlu, ve kterém člověk nemůže zůstat neutrální: musí si vybrat, a to každý den a neustále. V tomto smyslu mluvíme o obrácení a pokání.

Nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.
(Ř12,2)

Úkolem terciáře, stejně jako všech laiků v církvi, je vnášet do světa a do společnosti sílu Božího Království, jak nám to připomíná i Lumen Gentium (31).

Prostřednictvím křtu a dalších svátostí, které náleží jeho stavu, laik nechává do světa proudit moc Boží, aby očistil, „světskou“ skutečnost a uspořádal ji podle Boha.

Ale výzva pro Nejmenší je ještě naléhavější. V úvahách o řeholi se p. F. Giry obrací na terciáře své doby: „*Ten, kdo nepatří tomuto světu, ale kterého z něj Bůh ve své dobrotě zvláštním způsobem vydělil, má přísnější závazek než druzí křesťané, aby se nikterak nepodřizoval pravidlům tohoto světa, ale aby neochvějně následoval nauku Ježíše Krista. ... Nepopírám, že ostatní křesťané nemají tuto povinnost, ale říkám, že závazek, jaký se váže k vašemu stavu, je silnější a přísnější, než u křesťanů, kteří se nezavázali jako vy slibem, který je založen na oddělení od světa.*“

Z toho důvodu se terciář vzdává činností čistě světského charakteru, tedy všeho, co by člověka uzavíralo do sebe, do jeho zranitelnosti a omezenosti a odvracelo ho od Boha, aby si uchoval své srdce upevněné pouze v NĚM.

Nejde pouze o to, vzdát se zla a zvolit dobro: je zde něco víc. Je třeba postavit proti sobě a vidět rozdíl mezi mentalitou světa, a to i zdánlivě neškodnou a nesměřující ke zlu, a Ježíšovou nabídkou dokonalé lásky, Lásky, která nepřipouští slevy a zásoby, Lásky, která jde až k bolestné oběti, k úplné vydanosti, aniž by si ponechala něco pro sebe.

Takto shrnuje otec Giry morálku světa: *zbavit se pokud možno všeho, co směřuje proti sklonům lidské přirozenosti a vyhledávat vše, co jí vyhovuje a co těší smysly. Na základech této morálky se odehrává život světských lidí a dokonce i těch, kteří vykonávají ne zcela špatná povolání. Jako by to byla nějaká zaručená pravidla a bezpečná cesta k dobrému životu.*

Proti této morálce se staví naučení Ježíše Krista, jak pokračuje otec Giry: *On si přeje, abychom si vážili chudoby a cenili utrpení, abychom sami sebe považovali za nepatrné a zůstávali skrytí očím druhých, abychom s radostí snášeli urážky a pronásledování ... Chce, abychom činili dobro těm, kteří nám škodí, abychom s láskou pomáhali svým nepřátelům, abychom každý den nesli svůj kříž. Zkrátka abychom zapomínali nebo měli v opovržení vlastní zájmy, ale abychom ve všem hledali slávu Boží.*

Nepřizpůsobujte se tomuto věku, nýbrž proměňujte se obnovou své mysli, abyste mohli rozpoznat, co je vůle Boží, co je dobré, Bohu milé a dokonalé.
(Ř12,2)

Následovat Krista tedy znamená *žít tak, jak žil on* (1J 2,6).

Pro Nejmenšího se podoba Krista trpícího a kajícího, který dává svůj život pro spásu světa, stává obrazem pokání, které skrze obrácení srdce a života vede k účasti na tajemství výkupného utrpení, tajemství, které nás uvádí do plné a dokonalé radosti v úplném darování sebe.

Nejmenší terciář vnáší do světa „sílu pokání“ (IV Reg X,55) tím, že nesen Boží silou odmítá vše, co nevede k Bohu, aby zůstal zakotven pouze v Něm.

A skutečně, veden svým závazkem k pokání a obrácení, dokonce k „většímu pokání“ (IV Reg 1,2), se nemůže přizpůsobit jakémukoliv stylu života, ale musí žít ten „postní“, střídmý, zaměřený na primát Boha, a který nepřipouští žádný kompromis se zlem.

Nejmenší laik tedy žije ve světě vědom si svého úkolu rozpoznávat a přijímat vše, co se ve světě přičí a staví proti Bohu, ale se snahou účastnit se na zmíněném tajemství vykoupení, které spočívá v proměně světa a jeho smíření s Bohem.

Kající život tedy znamená přijímat každý den, v tiché všednodennosti a zdánlivé obyčejnosti, výzvu k putování ve světě, jako člověk mezi lidmi, ale člověk zakotvený v Bohu.

MODLEME SE:

*„Pane, naše velká bolest je, že nasloucháme,
jak umělec hraje lidskou hudbu
a necháme se jí unášet bez únavy
a zažíváme tak díky umění harmonie
vlnu lásky, která však má rozměry člověka.*

.....

*Naše velká bolest je,
že bez radosti hrajeme Tvou krásnou hudbu,
která námi hýbe den co den.
a zůstáváme ve svých zkouškách,
ve svém marném úsilí,
kráčíme mezi lidmi jako obžalovaní,
smutní a pohrdaní.
A na své místo ve světě,
na svou práci, na svou únavu
nerozprostřeme
blaženost věčnosti.“*

(Madeleine Delbrelová)